

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Ülkemiz; farklı ekolojik özellikteki Karadeniz, Marmara, Ege ve Akdeniz'de kıyısı olan, 178.000 km uzunluğundaki akarsu, toplam yüzey alanları 1.000.000 hektarın üzerinde 200 adet doğal gölleri ve 3.442 km'lik baraj gölleriyle hem denizel hem de iç sular bakımından zengin balıkçılık kaynaklarına sahip bir ülkedir.

Türkiye denizlerinin bağlı bulunduğu Akdeniz'de 5000, Karadeniz'de 1700 civarında canlı türünün yaşadığı bilinmektedir. Karadeniz'de 247, Marmara Denizi'nde 200, Ege Denizi'nde 300 ve Akdeniz'de 500 balık türü bulunmaktadır.

Tüm bu zenginliklere rağmen ülkemizde balıkçılıkla ilgili çağdaş, etkin politikalar geliştirilememesi, dünyada balıkçılık teknolojisinin gelişimine rağmen ülkemizde yeni uygulamaların hayata geçirilememesi, bilimsel bir kurumun böylesine önemli bir sektöre destek ve yön verememesi sonucunda balıkçılık sektörü verimsizlik ve yetersiz ortamına sürüklenmiştir.

Dünya nüfusu ortalama kırk yılda iki misli artmakta ve insanların üçte ikisi normal beslenmelerinin altında bir gıda yetersizliği içinde yaşamaktadır. Gelişmekte olan ülkeler gıda gereksinimlerini karşılayabilecek ve ulusal kaynak gelirlerini arttıracak önlemleri almakta; ekonomik, sosyal ve diğer koruyucu hizmetler ile bireylerin uygarca yaşamalarına çaba göstermektedir. Bu nedenle balıkçılığın önemi ekonomik kaynak sağlamasından çok, insan beslenmesine olan yüksek düzeydeki protein katkısı nedeniyle de değerlendirilmelidir. Özellikle dengeli beslenmenin bilincinde olan uluslar, hayvansal protein kaynaklarını daha da zenginleştirmek için denizlerden yüksek oranlarda yararlanmanın yollarını sürekli olarak aramakta özellikle geleceğe bugünden yatırım yapmaktadırlar.

Gıda açığının kapatılmasında önemli bir rol üstlenen ulusal ekonomiye olumlu katkılar sağlayan, iyi bir istihdam potansiyeline sahip ülkemizin en önemli zenginlik kaynağı olan balıkçılık sektörü ve bu sektöre hizmet veren balıkçılarımız; her geçen gün artan sorunlarla ayakta durma mücadelesi vermektedir. Son yıllarda doğal kaynakların hızla tükenmeye başladığı dünyada avcılık yoluyla balıkçılık yapan ülkelerde kültür balıkçılığı ve yetiştiricilik alanında önemli ilerlemeler kaydedilmesine rağmen, ülkemizde balıkçılık sektörünün yeni uygulama alanı olan balık yetiştiriciliğindeki olağanüstü çabalar ve bireysel girişimlere rağmen karmaşa devam etmektedir.

2004 yılı verilerine göre ülkemizde avlanan ve yetiştiricilikle üretilen balık miktarı 644.492 tondur. 2002 verilerine göre dünyadaki toplam balık üretimi 93.190.654 ton olup, Türkiye 556.682 ton ve binde 6 oranı ile 31. sırada yer almaktadır. Türkiye, 2004 yılında balıkçılık ürünlerinde 32.804 ton dış satım yapmış, buna karşın 57.694 ton dış alım gerçekleştirmiştir.

2004 yılında parasal ürün değerleri deniz ürünlerinde 901.559.950 YTL; diğer deniz ürünlerinde 120.957.750 YTL; deniz ürünleri yetiştiriciliğinde 349.511.000 YTL; iç su ürünlerinde 98.447.700 YTL; iç su ürünleri yetiştiriciliğinde 171.092.300 olmak üzere toplam 1.641.568.700 YTL olarak gerçekleşmiştir.

Balıkçılık sektörü hem ekonomik getirisi nedeniyle hem de balığı avlayan tekne, avlanan ürünün muhafaza, nakliye, işlenmesi ve pazarlama gibi bir dizi sektörle entegre olmuş ve bu sektörlerin lokomotifidir. Sanayi kolları nedeniyle yaklaşık 30 bin kişiye iş sahası ve katma değer sağlayan bir sektör konumundadır.

Avrupa ülkelerinde balıkçılık alanındaki ilk uygulamalar, balıkçılık sahalarına girişin, pazar ve yapılarla ilgili konuların düzenlenmesi amacıyla 1970'li yılların başlarında gündeme gelmiştir. Yapılan düzenlemelerle balıkçıların av sahalarına eşit haklarda girebilmelerinin önü açılmış, ülkeler arasında uluslararası anlaşmalara göre haklarının korunması için ortak bir politika belirlenmesi yönünde karar alınmıştır. Görüldüğü gibi su ürünleri ve su alanları bakımından pek çok ülkeden daha avantajlı olan Türkiye'de Avrupa'daki düzenlemelerin yapıldığı tarihten 36 yıl sonra bile balıkçılıkla ilgili yeniden yapılanma süreci başlatılamamıştır. Ülkemizde halen balıkçılık alanında kaynak kullanımı, denetim ve kontrol, yapısal eylemler, pazar politikası, devlet yardımları ve balıkçılarımızın sosyal sorunları konularında ciddi bir boşluk yaşanmaktadır.

Ülkemizde balıkçılık araştırmaları konusunda da ilgisizlik yaşanmaktadır. OECD ülkeleri 2000 tarihli balıkçılık yönetimi ile ilgili harcamalara bakıldığında Türkiye'de balıkçılık için ayrılan parasal ödeneklerle diğer ülkelerin harcamaları arasında ciddi bir uçurum söz konusudur. Örneğin İsveç'in 1997 yılında balıkçılıkla ilgili araştırma giderleri 20.170.000 USD iken Türkiye, 2006 yılında 840.000 Euro'luk mali kaynakla araştırma ve proje faaliyetlerini sürdürmeye çalışmaktadır. Yunanistan'ın 1997 yılında bu faaliyet için ayırdığı ödenek 36.110.000 USD'dir. OECD'nin yayınladığı tabloda Türkiye'nin balıkçılık yönetimi ile ilgili harcamalarını içeren ödenek hanesi "bilgi alınmadı" şeklinde gösterilmiştir. Oysa Türkiye, İspanya dışında Akdeniz'e kıyısı olan tüm ülkelerden daha fazla balık üretmekte ve bu konuda söz sahibi olması gereken bir ülkedir. AB sürecindeki Türkiye'nin en kısa zamanda canlı sucul kaynaklarının sağlıklı yönetimi için yeniden yapılanmayla eksikliklerini giderip süreklilik arz eden araştırma programlarıyla, mevcut üretim gücüyle uluslararası platformda yer alması gerekmektedir. Devletle balıkçılık sektör çalışanları arasında sağlıklı diyaloglar geliştirilmeli, araştırmalar için gereken altyapının ülkesel çerçevede yaşama geçirilmesi sağlanmalıdır.

Bir yarımadada ülkesi olan Türkiye'de balıkçılık yönetiminde Bakanlık, hiç olmazsa bir genel müdürlüğün olması gerekmektedir. Aksi halde balıkçılık sektörü önceki yıllarda olduğu gibi kimliksiz ve sahipsiz olarak dağ gibi büyüyen sorunlarıyla bitme noktasına gelecektir. Balıkçılık sektörünün toplumsal beslenmeyi sağlayan, ekonomik yönden güçlü ve iyi bir istihdam alanı yaratan özelliğine karşın, bu sektörün ülkesel boyuttaki sıkıntıları ve bununla ilgili darboğazların sürekliliği söz konusudur.

Balıkçılığımızın ulusal sorunlarına çıkış yolu bulabilmek ve konuyu parlamento çatısı altında tartışmaya açabilmek, çözüm önerileri üretebilmek ve ekonomik gücünü arttırabilmek için ülkemizde balıkçılığın sorunları ve çözüm yollarının belirlenmesi için Anayasanın 98. ve Türkiye Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 104. ve 105. maddeleri gereğince meclis araştırması açılmasını arz ederiz.

- 1- Ali ARSLAN-Muğla
- 2- Orhan SÜR-Balıkesir
- 3- Türkan MIÇOOĞULLARI-İzmir
- 4- Erdal KARADEMİR-İzmir
- 5- Ufuk ÖZKAN-Manisa
- 6- Sedat UZUNBAY-İzmir
- 7- Yılmaz KAYA-İzmir
- 8- Enver ÖKTEM-İzmir
- 9- Harun AKIN-Zonguldak
- 10- Fahrettin ÜSTÜN-Muğla
- 11- Muharrem İNCE-Yalova
- 12- Mevlüt COŞKUNER-Isparta
- 13- Mahmut YILDIZ-Şanlıurfa
- 14- Abdurrezzak ERTAN-İzmir
- 15- Hüseyin BAYINDIR-Kırşehir
- 16- Nail KAMACI-Antalya
- 17- Nadir SARAÇ-Zonguldak
- 18- Ali Cumhuri YAKA-Muğla
- 19- Nejat GENCAN-Edirne
- 20- Mehmet S. KESİMOĞLU-Kırklareli
- 21- Salih GÜN-Kocaeli
- 22- Sefa SİRMEN-Kocaeli
- 23- İzzet ÇETİN-Kocaeli
- 24- Ahmet YILMAZKAYA-Gaziantep
- 25- Mehmet SEMERCİ-Aydın
- 26- Feramus ŞAHİN-Tokat
- 27- Kemal DEMİREL-Bursa
- 28- Nezir BÜYÜKCENGİZ-Konya
- 29- İsmail ÖZAY-Çanakkale
- 30- Yücel ARTANTAŞ-Iğdır
- 31- Kemal SAĞ-Adana
- 32- Kemal KILIÇDAROĞLU-İstanbul
- 33- Yüksel ÇORBACIOĞLU-Artvin
- 34- Mehmet Vedat YÜCESAN-Eskişehir
- 35- Nuri ÇİLİNGİR-Manisa
- 36- Yavuz ALTINORAK-Kırklareli
- 37- Ahmet ERSİN-İzmir
- 38- Rasim ÇAKIR-Edirne
- 39- Mehmet Nuri SAYGUN-Tekirdağ
- 40- Halil ÜNLÜTEPE-Afyonkarahisar
- 41- Erdoğan KAPLAN-Tekirdağ
- 42- Yılmaz ATEŞ-Ankara
- 43- Bihlun TAMAYLIGİL-İstanbul
- 44- İdris Sami TANDOĞDU-Ordu
- 45- Mehmet Ali ARIKAN-Eskişehir
- 46- Mahmut DUYAN-Mardin

- 47- V.Hařim ORAL-Denizli
- 48- N.Gaye ERBATUR-Adana
- 49- Ali Rıza BODUR-İzmir
- 50- Erol TINASTEPE-Erzincan
- 51- Hakkı ÜLKÜ-İzmir
- 52- Necati UZDİL-Osmaniye
- 53- Şefik ZENGİN-Mersin
- 54- Hasan ÖREN-Manisa
- 55- Ali Kemal KUMKUMOĞLU-İstanbul
- 56- Cevdet SELVİ-Eskişehir
- 57- İsmet ATALAY-İstanbul
- 58- Muharrem KILIÇ-Malatya
- 59- M.Akif HAMZAÇEBİ-Trabzon
- 60- Ahmet Sırrı ÖZBEK-İstanbul
- 61- Halil AKYÜZ-İstanbul
- 62- Muharrem TOPRAK-İzmir
- 63- Tuncay ERCENK-Antalya
- 64- Mehmet IŞIK-Giresun
- 65- Yakup KEPENEK-Ankara
- 66- Güldal OKUDUCU-İstanbul
- 67- Bayram MERAL-Ankara
- 68- Atila EMEK-Antalya
- 69- Ramazan Kerim ÖZKAN-Burdur
- 70- Ali Rıza GÜLÇİÇEK-İstanbul
- 71- Osman ÖZCAN-Antalya
- 72- Mesut DEĞER-Diyarbakır
- 73- Mehmet YILDIRIM-Kastamonu
- 74- Gürol ERGİN-Muğla
- 75- Uğur AKSÖZ-Adana
- 76- Vahit ÇEKMEZ-Mersin
- 77- Ali OKSAL-Mersin